

Språktolkar med SRHR-kompetens

Hur kan vi skapa en hållbar nationell samordning för att språktolkar ska få tillgång till SRHR-utbildning?

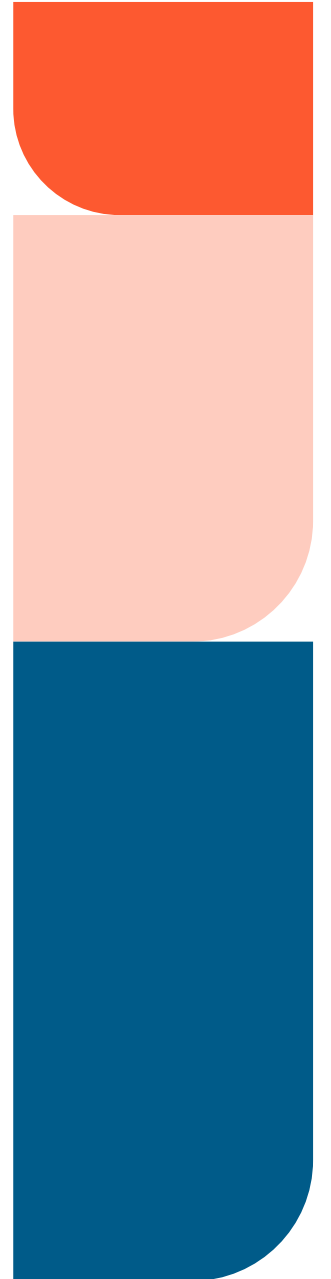
Tolkbart

- en SRHR-utbildning för tolkar

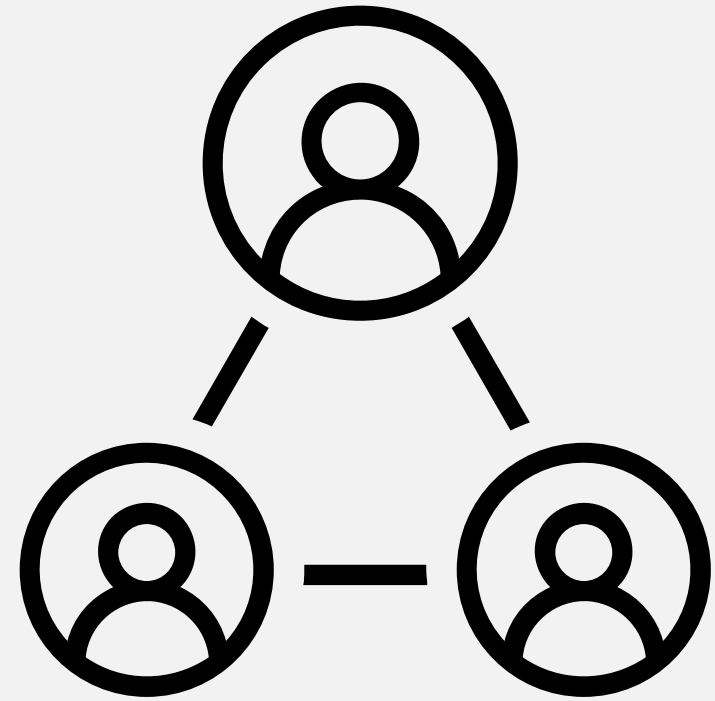

Agenda

- Välkomna och presentationsrunda
- Introduktion till frågeställningen
- Tolkbart – en SRHR-utbildning för språktolkar
- Utvärdering av SRHR-utbildning för språktolkar
- Gemensam diskussion om hållbar nationell samordning

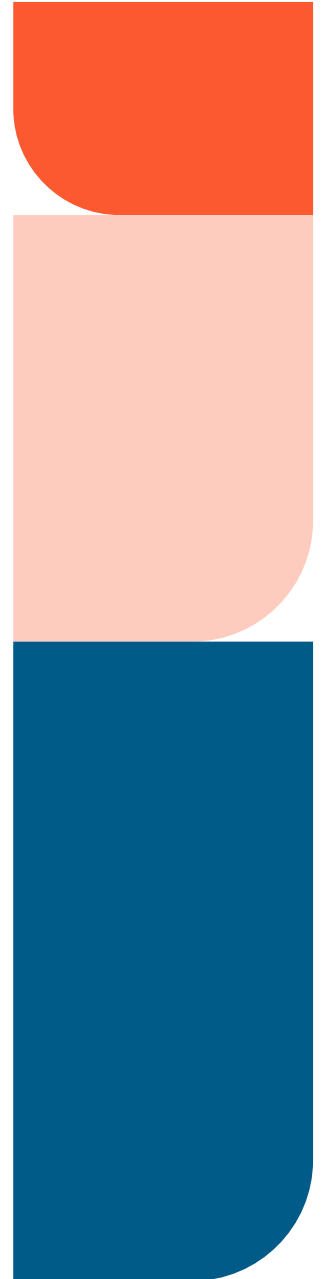

Presentationsrunda

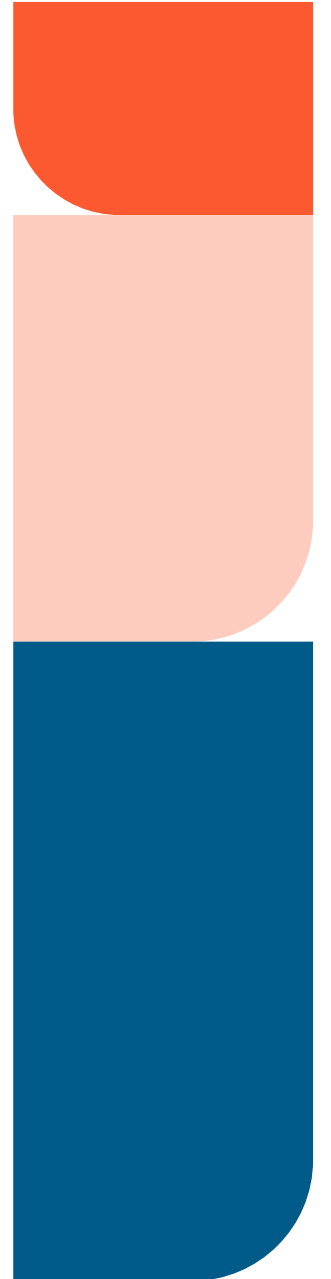
Introduktion till problemformuleringen/frågeställningen

- Att tolka i situationer som rör sexualitet och kön kan vara särskilt utmanande då många språk och situationer påverkas av starka begränsande normer. Detta leder till att ord och begrepp saknas eller att nyanser uteblir.
- SRHR ingår inte som en obligatorisk del i någon grundutbildning till tolk. Det innebär att kunskap och färdigheter att tolka i SRHR-relaterade tolksituationer är till stor del upp till tolkens personliga kunskap och erfarenheter.
- Personer som har rätt till tolk för att tillgängliggöra SRHR-relaterad omsorg, hälso- och sjukvård har därför lägre tillgång till denna vård samt risk för lägre patientsäkerhet i dessa möten.

Förutsättningar

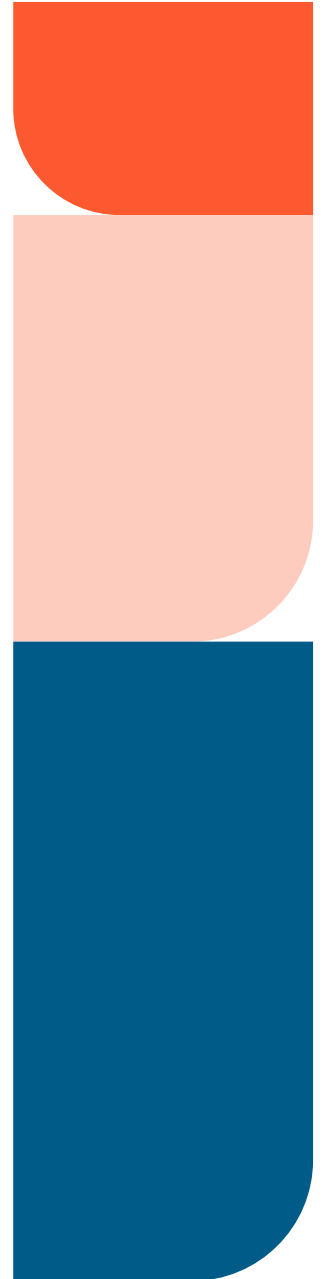
- Få auktoriserade tolkar och många utan tolkutbildning
  - Tolkförmedling Väst, 2023
    - 10,7 % av alla hälso- och sjukvårdsuppdrag utfördes av auktoriserad sjukvårdstolk (Kammarkollegiet)
    - av alla tolkuppdrag utfördes 56,8% av utbildad tolk
    - drygt 43% av alla tolkuppdrag i Västra Götaland genomförs av tolkar utan tolkutbildning

Förändrade förutsättningar

som påverkar hur kommuner och regioner kan genomföra kompetenshöjande insatser för tolkar

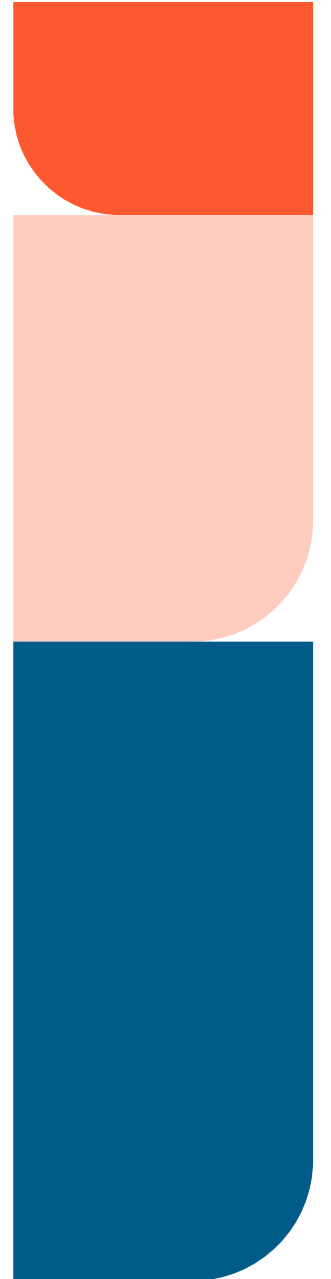
- Tolkuppdrag via telefon/på distans
  - Andel uppdrag som utförs på distans 72 %
  - Tolkar inte geografiskt knutna till en specifik region
- Arbetsituationen för tolkar
  - Svårt att försörja sig som enbart tolk
  - Ansluten och tar uppdrag för flera tolkförmedlingar

Nationella handlingsplan för SRHR – säkerställa tillgång till SRHR-tolk

Prioriterat område 4: Främja en jämlik tillgång till vård, stöd och behandling

Delmål 4.1: Stärkt kunskapsstyrning inom SRHR-området för hälso-och sjukvård och socialtjänst är det fastslaget att kommuner och regioner bör säkerställa att det finns tillgång till tolk, inklusive teckenspråkstolk, med kunskap om SRHR, funktionsrätt och hbtqi-frågor. Regioner och kommuner bör alltså säkerställa att det finns SRHR-utbildade tolkar.

SRHR-utbildning för språktolkar – bakgrund och introduktion

Tolkbart

- en SRHR-utbildning för tolkar

Välkommen!

SRHR-utbildning för språktolkar

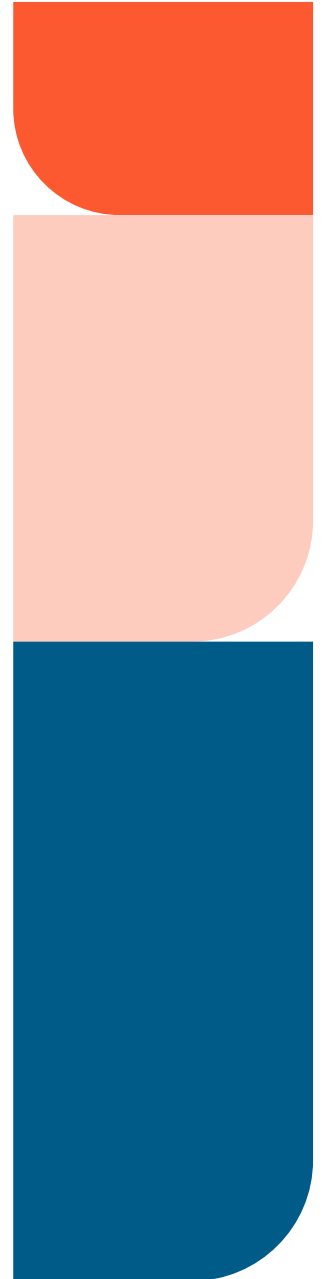
SRHR-utbildade tolkar har grundläggande kunskaper och tolkningsfärdigheter i frågor och situationer som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Kunskapsmål och förståelsemål:

- Grundläggande kunskaper om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (ämnesområden som hiv/STI, våld i nära relationer, hbtqi samt anatomi och ord på kroppen) i förhållande till tolksituationen
- Känna till relevanta juridiska begrepp och ord kopplade till SRHR i förhållande till tolksituationen
- Grundläggande kunskaper om begrepp och ord kopplade till normkritik/normmedvetenhet och hbtqi i förhållande till tolksituationen

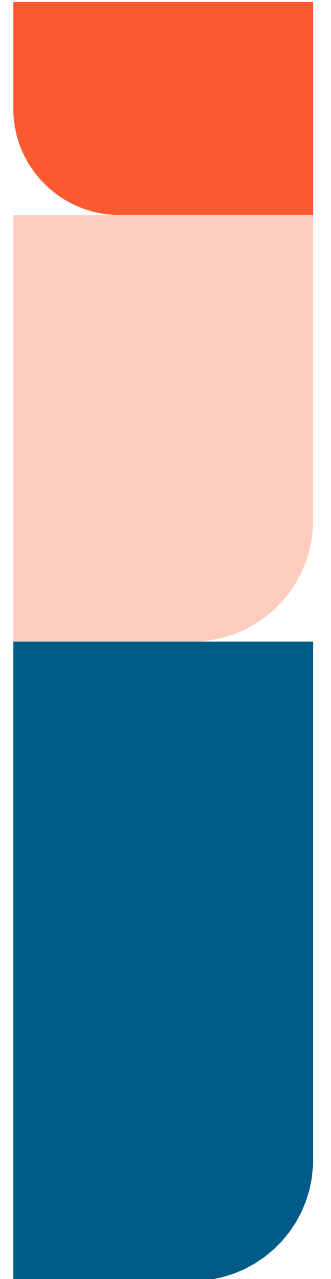
Färdighetsmål utifrån värderingsförmåga och förhållningssätt

- Kunna tolka med ett normmedvetet och icke-diskriminerande förhållningssätt
- Kunna tolka med ett professionellt förhållningssätt och känna trygghet i tolksituationer som berör ämnet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

SRHR-utbildning för språktolkar

- Pilot 2012 – Västra Götalandsregionen, Göteborgs Stad och Tolkförmedling Väst
- 2020 – omarbetning och digitalisering av utbildningen
- 2023/24 extern utvärdering av den digitala utbildningen

Upplägg och metod

Tolkbart
- en SRHR-utbildning för tolkar

Omfattning:

18 studietimmar

Fyra halvdagar fördelat över två veckor

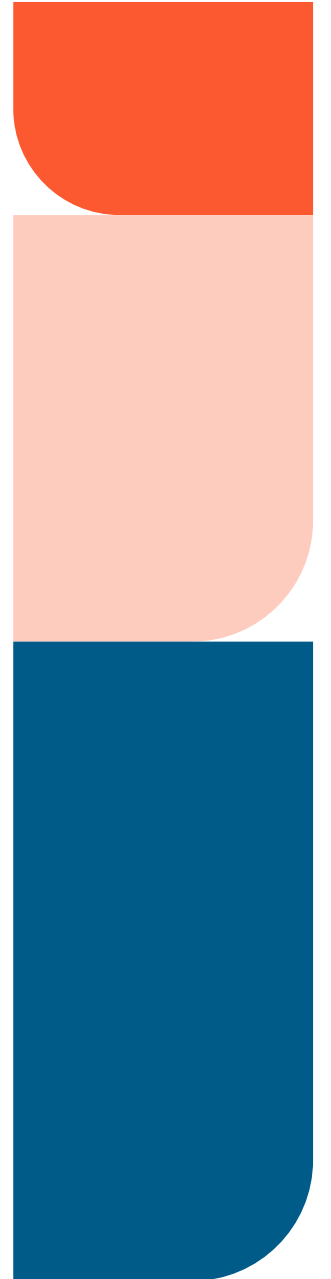
Ersättning utgår för studietimmarna vid genomförd utbildning

Del 1: Introduktion till Tolkbart och SRHR

Del 2: Normer, språk och SRHR

Del 3: Lust, kropp och hälsa

Del 4: Våld och sexuell utsatthet

Upplägg och metod

Tolkbart
- en SRHR-utbildning för tolkar

I varje del finns tre moment:

- Förberedelser:** Olika kapitel där du får lyssna, läsa, titta och göra
- Liveseminarium:** Utbildare och deltagare träffas på Teams för gemensamma föreläsningar, frågestund och övningar. (obligatorisk närvaro)
- Självstudier:** Olika kapitel där du får lyssna, läsa, titta och göra

Upplägg och metod

Tolkbart
- en SRHR-utbildning för tolkar

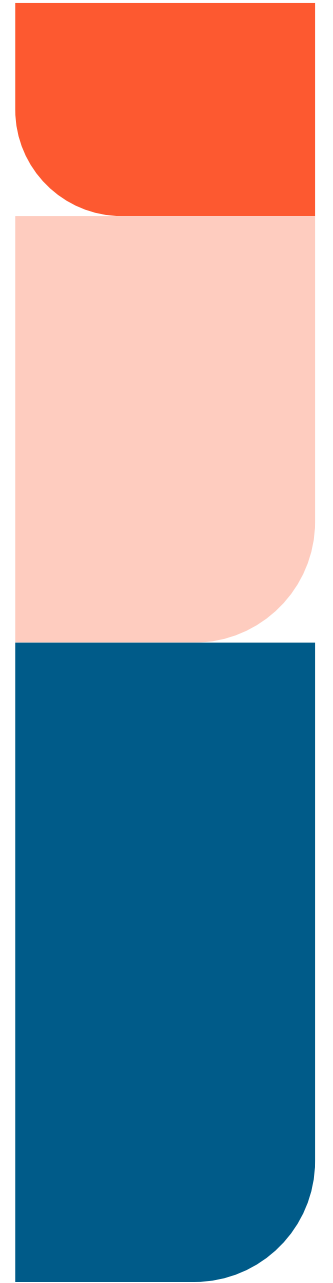

I varje moment finns tre olika komponenter

Kunskap om de olika ämnesområdena inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

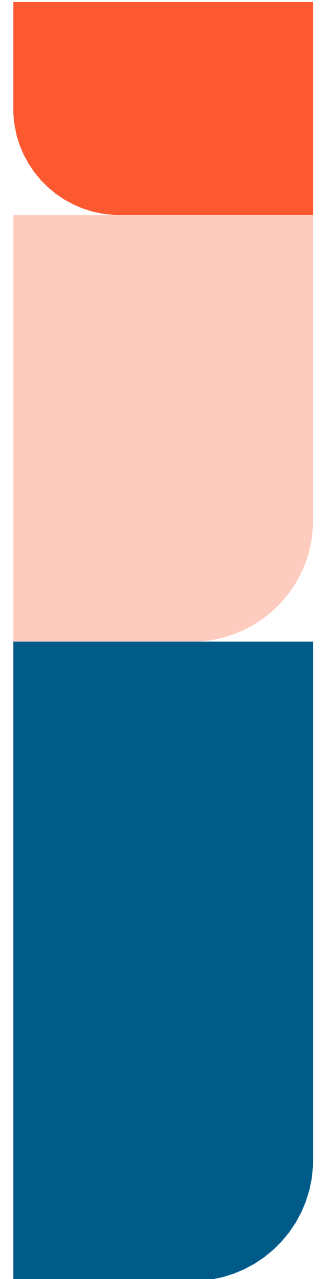
Självreflektion möjlighet att fundera kring egna erfarenheter och referenser i ämnet eller situationen

Färdighetsträning handlar om att omsätta kunskap och det egna förhållningssättet till ett mer professionellt förhållningssätt i tolksituationer om SRHR

Extern utvärdering SRHR-utbildning för språktolkar – Tolkbart 2023/24

- Splitvision Research AB

Gemensam diskussion om hur kan vi skapa hållbar nationell samordning för att språktolkar ska få tillgång till SRHR-utbildning?

- Runda reflektion
- Förslag på möjlig väg framåt
- Nästa steg

